

RESEARCH
NO 13

Institut za
evropske poslove

STAVOVI GRAĐANA SRBIJE PREMA NATO

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

MART 2019.

Institut za
evropske poslove

Sadržaj.....	1
Metodologija.....	2
Sociodemografske karakteristike ispitanika	3
NATO	4
Ocenite odnose između Srbije i NATO ocenom od 1 do 5, pri čemu je 1 veoma loši, a 5 veoma dobri (%)	5
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Ocenite odnose između Srbije i NATO ocenom od 1 do 5, pri čemu je 1 veoma loši, a 5 veoma dobri ”	6
Da li podržavate članstvo Srbije u NATO?.....	7
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li podržavate članstvo Srbije u NATO?”	7
Zašto je po Vašem mišljenju NATO bombardovao Srbiju?	8
Koliko je ljudi stradalo od posledica NATO bombardovanja? (%).....	9
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Koliko je ljudi stradalo od posledica NATO bombardovanja?”	10
Da li biste prihvatili izvinjenje NATO-a zbog bombardovanja?.....	11
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li biste prihvatili izvinjenje NATO-a zbog bombardovanja?”	11
Da li Srbija može imati koristi od članstva u NATO?	12
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li Srbija može imati koristi od članstva u NATO?”	12
Da li podržavate saradnju Srbije i NATO?	13
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li podržavate saradnju Srbije i NATO?”	13
Da li ste znali da Srbija od 2015. ima najviši status zemlje partnera NATO i da je imala 109 zajedničke vojne vežbe sa NATO i zemljama članicama NATO u poslednjih 7 godina?.....	14
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li ste znali da Srbija od 2015. ima najviši status zemlje partnera NATO i da je imala 109 zajedničke vojne vežbe sa NATO i zemljama članicama NATO u poslednjih 7 godina?”	14
Kako ocenjujete intenzivnu saradnju Srbije sa NATO u poslednjih 7 godina?.....	15
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Kako ocenjujete intenzivnu saradnju Srbije sa NATO u poslednjih 7 godina ”	15
20 godina od bombardovanja, da li je vreme za pomirenje?	16
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „20 godina od bombardovanja, da li je vreme za pomirenje?”	16

Metodologija

Klijent: Institut za evropske poslove

Cilj istraživanja: Ispitivanje stavova građana Srbije prema NATO-u

Metoda sakupljanja podataka je bila CATI, kvantitativno istraživanje u obliku kompjuterski podržanog telefonskog intervjuisanja

Softver za unos podataka: WARP IT, profesionalni licencirani program za istraživanje tržišta sa velikim opsegom mogućnosti prilikom postavljanja projekta.

Softver za analizu podataka: SPSS

Realizovan uzorak: 1207

Geografska odrednica: teritorija Republike Srbije, bez Kosova i Metohije

Kontrola: ponovljenim intervjuom na 20% anketiranih lica vršena kontrola verodostojnosti odgovora

Poststratifikacija: rađena radi eliminacije neodgovora usled odbijanja intervjua
Varijable poststratifikacije: starost i obrazovanje

Slučajna greška: 1,2 % za incidencu 5%

Period prikupljanja podataka: 08.03-14.03.2019.

Objašnjenje čitanja tabela:

Primer tabele ukrštanja pola sa odgovorom na pitanje koji kao ponuđene modalitete ima "da" i "ne".

	Muški pol	Ženski pol
Da	24,0%	26,3%
Ne	76,0%	73,7%
Total	100,0%	100,0%

U redu se nalazi naziv odgovarajućeg modaliteta koji predstavlja demografsko obeležje. U koloni se nalaze modaliteti odgovora na pitanje iz istraživanja.

Tabela se čita po koloni, zbir je 100%, što predstavlja rezultat za subpopulaciju muškaraca (zbir 100% odgovora "da" i "ne" za muškarce).

Crvenim fontom su označeni statistički značajni rezultati na nivou .05 hi-kvadrat testa koji je rađen tokom ukrštanja varijabli.

Sociodemografske karakteristike ispitanika

Veličina uzorka: 1207		%
Pol	Muški	48,1
	Ženski	51,9
Godine starosti	18-29	18,3
	30-44	24,7
	45-59	27,0
	60+	30,0
Obrazovni status*	Bez škole, nezavršena osnovna i osnovna škola, II i III stepen srednje škole	52,0
	Srednja škola (IV stepen, gimnazija, specijalizacija nakon srednje škole)	31,0
	Viša škola, fakultet +	17,0
Region	Vojvodina	26,8
	Beograd	23,2
	Istočna i Južna Srbija	21,8
	Zapadna Srbija sa Šumadijom	28,1
TOTAL		100,0

Tabela 1

**prilikom ukrštanja varijabli kategorije "bez škole, nezavršena osnovna škola i osnovna škola, srednja škola trogodišnja ili dvogodišnja" čine kategoriju "osnovna škola", a kategorije "četvoro-godišnja srednja škola i gimnazija, specijalizacija" kategoriju "srednja škola".*

NATO

Odnos između Srbije i NATO 38,3% ispitanika ocenjuje ocenom 1. 21,5% daje ocenu 2, trećina ocenu 3. 4,9% daje ocenu 4, a 3% ocenu 5. Prosečna ocena na skali od 1 do 5, gde je prosek 3, iznosi 2,13. Nešto više prosečne ocene daju žene, ispitanici starosti do 45 godina, kao i stanovnici Zapadne i Istočne Srbije.

Članstvo Srbije u NATO podržava 10% ispitanika, 11% ne zna, dok je 79% protiv. Podrška ulasku u NATO veća je kod ispitanika sa završenom srednjom školom i fakultetom, nego kod ispitanika osnovnog obrazovanja.

Prema mišljenju najvećeg broja građana razlozi bombardovanja Srbije odnose se na vojne, političke i ekonomske interese SAD-a i Zapada.

Kada je u pitanju procena broja stradalih od posledica NATO bombardovanja najveći broj ispitanika (45%) navodi odgovor „između 2000 i 5000“.

30% građana prihvatilo bi izvinjenje NATO-a zbog bombardovanja, 6% ne zna, dok je 64% onih koji ne bi prihvatili izvinjenje i među njima više je žena, stanovnika Zapadne Srbije i Šumadije, dok sa porastom godina starosti raste broj ispitanika koji ne bi prihvatili izvinjenje zbog bombardovanja.

22% građana smatra da Srbija može da ima koristi od članstva u NATO-u i ovaj stav prisutniji je kod muškaraca, građana starosti do 30 godina, srednjeg i visokog obrazovanja i svih regiona osim Zapadne Srbije. 15% građana nema jasan stav po ovom pitanju, dok je 63% onih koji smatraju da članstvo u NATO-u neće doneti nikakvu korist Srbiji i među građanima koji dele ovaj stav više je starijih od 30, građana sa završenom osnovnom školom, kao i građana regiona Zapadna Srbija.

Saradnju Srbije i NATO podržava 31% ispitanika (u nešto većem procentu muškarci, i ispitanici iz Vojvodine i Beograd), 61% ne podržava (u nešto većem procentu žene i ispitanici iz centralne Srbije), dok 8% ne zna da odgovori.

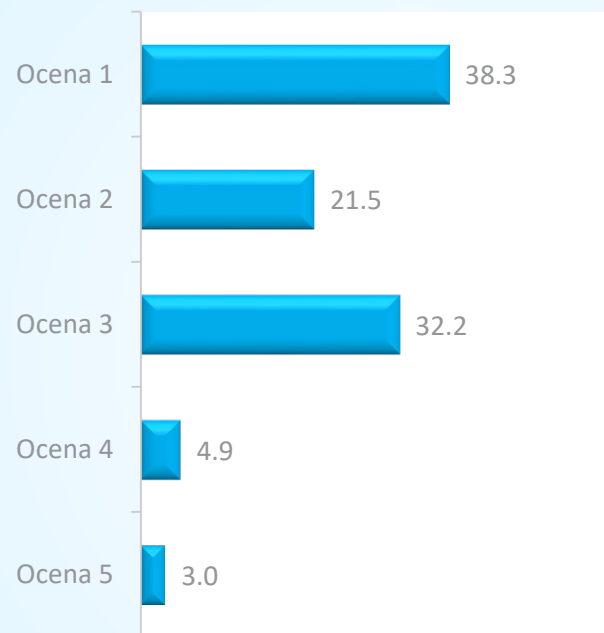
32% ispitanih se izjasnilo da zna da Srbija od 2015. ima najviši status zemlje partnera NATO i da je imala 109 zajedničke vojne vežbe sa NATO i zemljama članicama NATO u poslednjih 7 godina i to su u većem procentu muški ispitanici, stariji od 30 godina, sa završenim visokim stepenom obrazovanja, kao i ispitanici iz Beograda. 57% izjavljuje da nisu upoznati, a 11% ne zna da odgovori.

Intenzivnu saradnju Srbije sa NATO u poslednjih 7 godina skoro polovina ispitanika (49%) ocenjuje negativno i to su u nešto većem procentu muškarci kao i ispitanici sa završenom osnovnom školom. 29% ispitanih ovu saradnju procenjuje kao pozitivnu, a 22% ne zna da odgovori na ovo pitanje.

43% ispitanih smatra da je, nakon 20 godina od bombardovanja, vreme da dođe do pomirenja i ovaj stav je u većoj meri zastupljen među najmlađim i najstarijim ispitanicima. 46% smatra da nije vreme da dođe do pomirenja, dok 11% ne zna da odgovori na ovo pitanje.

Ocenite odnose između Srbije i NATO ocenom od 1 do 5, pri čemu je 1 veoma loši, a 5 veoma dobri (%)

Total uzorak

Grafikon 1

Prosečna ocena odnosa Srbije i NATO (na skali od 1-5, gde je proseak 3) iznosi **2.13**.

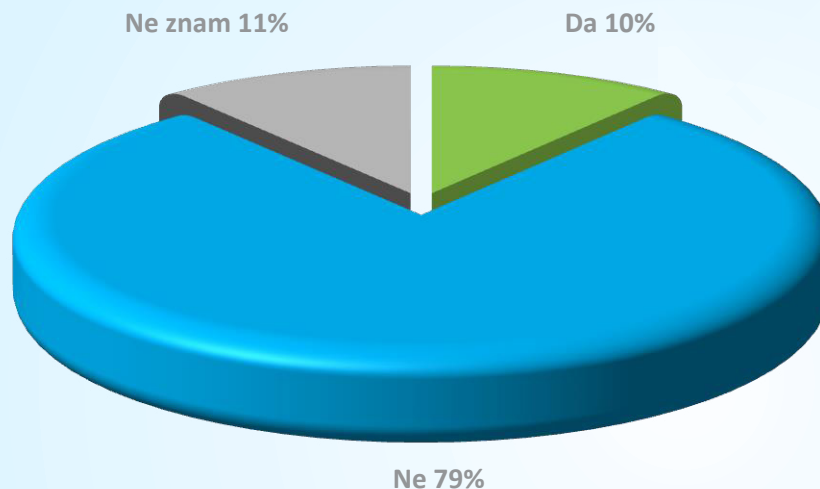
Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Ocenite odnose između Srbije i NATO ocenom od 1 do 5, pri čemu je 1 veoma loši, a 5 veoma dobri ”

	Prosečna ocena
Pol	
Muški pol	2,08
Ženski pol	2,17
Godine	
18-29	2,21
30-44	2,28
45-59	2,04
60+	2,03
Obrazovanje	
Osnovna škola	2,14
Srednja škola	2,11
Viša škola, fakultet +	2,12
Region	
Vojvodina	2,08
Beograd	2,08
Istočna i Južna Srbija	2,16
Zapadna Srbija sa Šumadijom	2,19
Total	2,13

Tabela 2

Da li podržavate članstvo Srbije u NATO?

Total uzorak.

Grafikon 2

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li podržavate članstvo Srbije u NATO?”

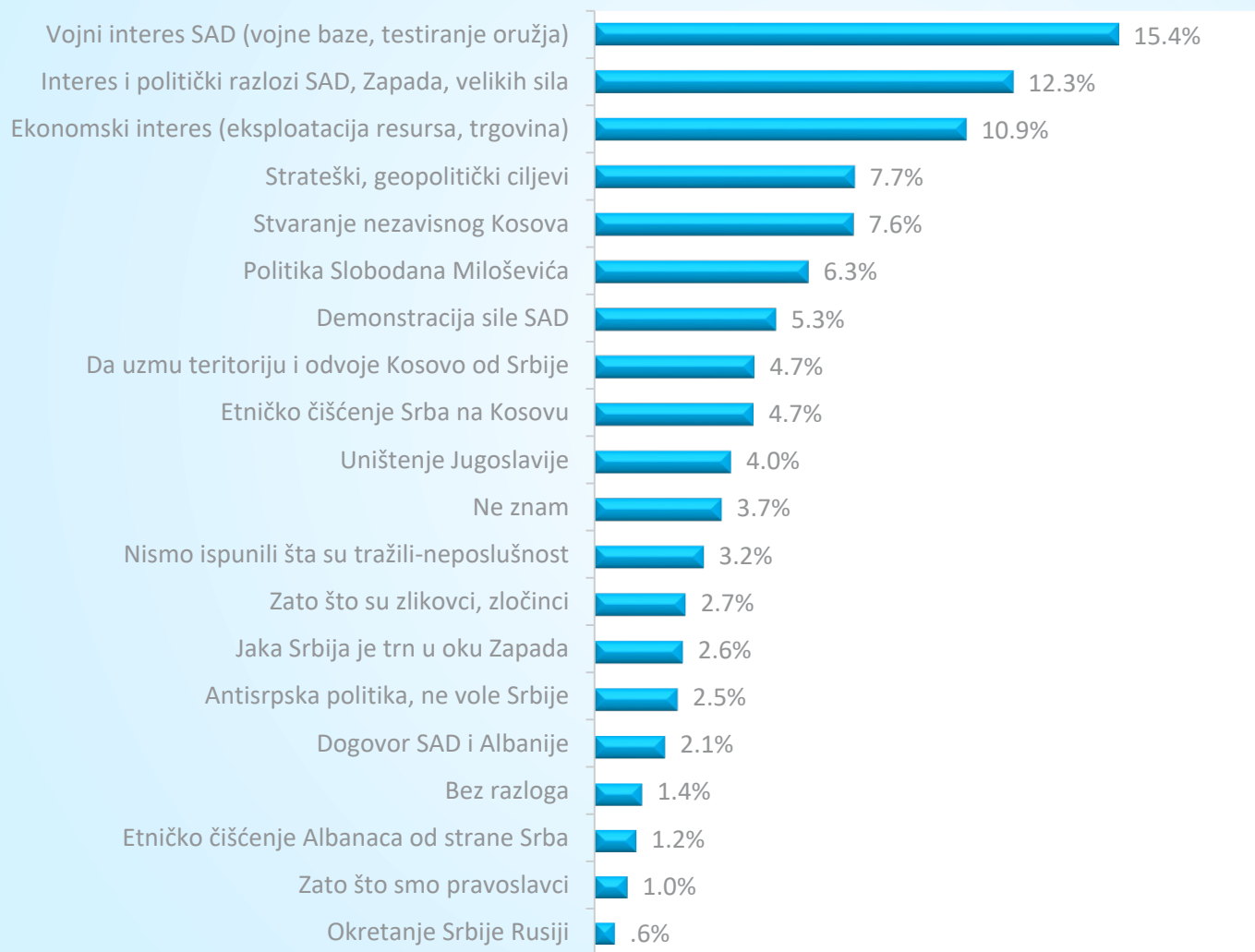
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Da	11,2%	10,0%	12,7%	13,0%	7,1%	10,8%	8,0%	14,2%	12,7%	8,3%	10,7%	14,1%	10,3%
Ne	79,5%	78,0%	77,4%	73,9%	81,3%	80,9%	77,5%	79,4%	80,5%	80,2%	79,3%	77,9%	77,1%
Ne znam	9,3%	12,0%	10,0%	13,0%	11,7%	8,3%	14,5%	6,4%	6,8%	11,4%	10,0%	8,0%	12,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 3

Zašto je po Vašem mišljenju NATO bombardovao Srbiju?

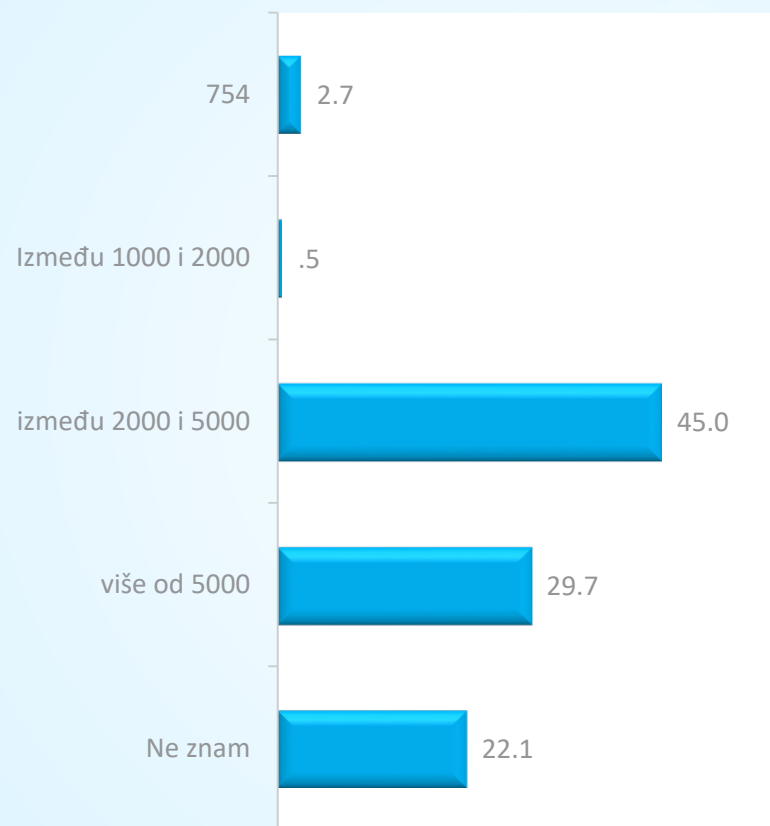
Total uzorak. Mogućnost davanja više odgovora. Prikaz na 100%.

Grafikon 3

Koliko je ljudi stradalo od posledica NATO bombardovanja? (%)

Total uzorak.

Grafikon 4

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Koliko je ljudi stradalo od posledica NATO bombardovanja?”

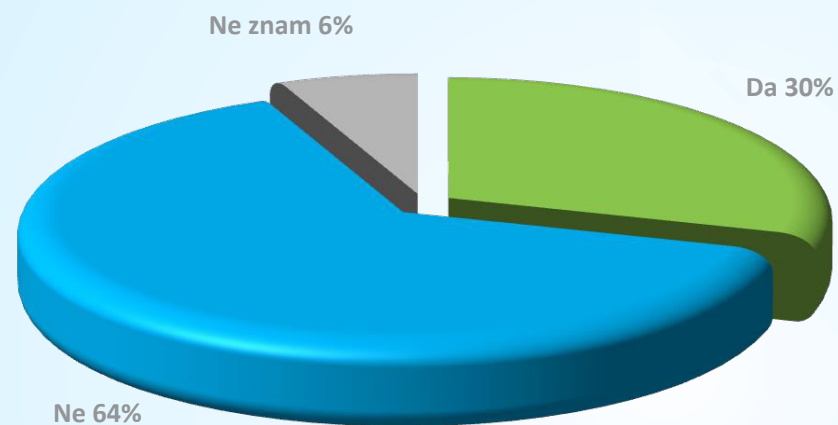
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna I Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
754	3,3%	2,2%	4,1%	4,4%	2,2%	,8%	1,6%	2,9%	5,8%	5,6%	1,4%	1,1%	2,4%
Između 1000 i 2000	,5%	,5%		,7%	,3%	,8%		,5%	1,9%	,6%	,7%	,4%	,6%
Između 2000 i 5000	45,4%	44,7%	30,5%	40,6%	49,8%	53,2%	46,8%	42,8%	43,2%	41,5%	43,2%	40,9%	52,9%
više od 5000	27,3%	31,9%	30,9%	32,6%	30,2%	26,4%	28,3%	31,8%	30,1%	30,0%	35,0%	26,5%	27,4%
Ne znam	23,5%	20,7%	34,5%	21,8%	17,5%	18,7%	23,2%	21,9%	18,9%	22,3%	19,6%	31,1%	16,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 4

Da li biste prihvatili izvinjenje NATO-a zbog bombardovanja?

Total uzorak.

Grafikon 5

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li biste prihvatili izvinjenje NATO-a zbog bombardovanja?“

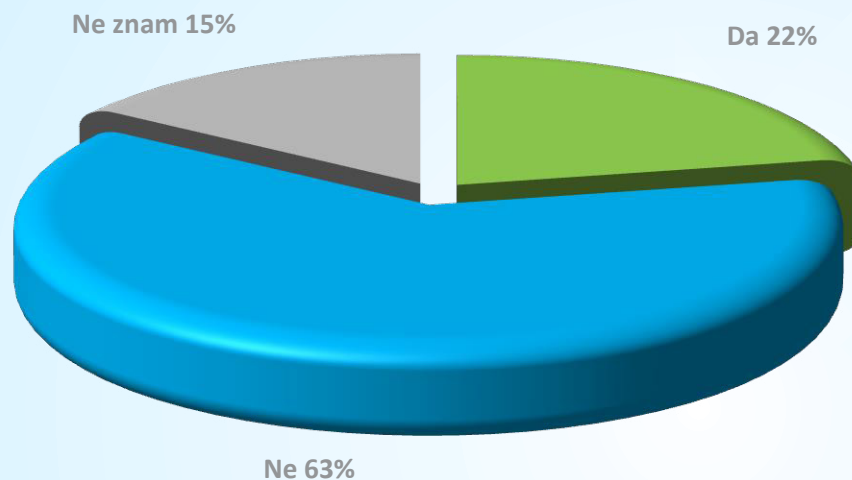
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Da	34,4%	25,4%	33,9%	28,2%	32,2%	26,0%	30,8%	25,4%	34,1%	34,0%	31,7%	29,9%	23,6%
Ne	58,3%	69,2%	57,5%	61,7%	63,2%	70,4%	64,0%	67,4%	58,0%	58,3%	61,9%	61,4%	73,2%
Ne znam	7,2%	5,4%	8,6%	10,1%	4,6%	3,6%	5,3%	7,2%	7,8%	7,7%	6,4%	8,7%	3,2%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 5

Da li Srbija može imati koristi od članstva u NATO?

Total uzorak.

Grafikon 6

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li Srbija može imati koristi od članstva u NATO?“

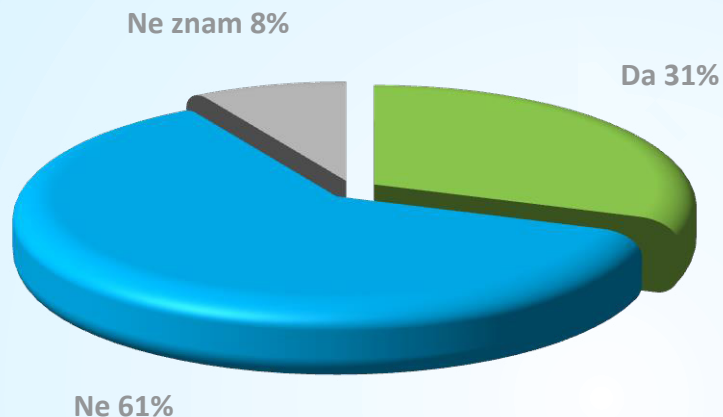
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna I Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Da	25,9%	18,2%	34,8%	23,2%	19,3%	15,2%	15,4%	28,2%	30,1%	22,3%	25,3%	29,5%	12,9%
Ne	64,8%	60,5%	43,4%	61,1%	67,5%	71,2%	67,2%	58,4%	56,3%	64,7%	54,8%	56,1%	72,1%
Ne znam	9,3%	21,2%	21,7%	15,8%	13,2%	13,6%	17,4%	13,4%	13,6%	13,0%	19,9%	14,4%	15,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 6

Da li podržavate saradnju Srbije i NATO?

Total uzorak.

Grafikon 7

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li podržavate saradnju Srbije i NATO?“

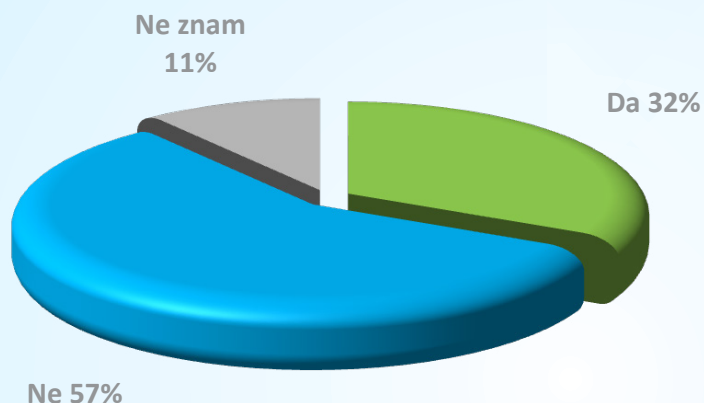
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna I Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Da	35,0%	26,2%	29,4%	31,5%	30,7%	30,1%	27,7%	30,9%	38,0%	34,0%	35,0%	31,6%	22,4%
Ne	57,8%	64,5%	59,7%	58,7%	62,0%	63,5%	64,2%	59,7%	54,6%	57,1%	54,6%	64,6%	67,8%
Ne znam	7,2%	9,3%	10,9%	9,7%	7,4%	6,4%	8,1%	9,3%	7,3%	9,0%	10,4%	3,8%	9,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 7

Da li ste znali da Srbija od 2015. ima najviši status zemlje partnera NATO i da je imala 109 zajedničke vojne vežbe sa NATO i zemljama članicama NATO u poslednjih 7 godina?

Total uzorak.

Grafikon 8

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Da li ste znali da Srbija od 2015. ima najviši status zemlje partnera NATO i da je imala 109 zajedničke vojne vežbe sa NATO i zemljama članicama NATO u poslednjih 7 godina?“

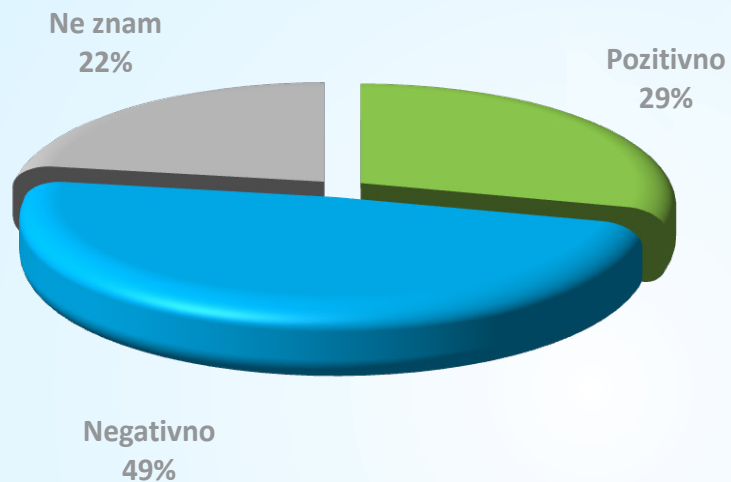
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna I Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Da	44,5%	20,9%	23,5%	33,2%	32,6%	36,5%	26,9%	34,3%	45,1%	36,7%	41,1%	26,2%	25,3%
Ne	48,1%	65,7%	66,5%	53,7%	56,9%	55,0%	61,5%	56,3%	45,6%	51,9%	49,6%	60,5%	66,2%
Ne znam	7,4%	13,4%	10,0%	13,1%	10,5%	8,6%	11,6%	9,4%	9,2%	11,4%	9,3%	13,3%	8,5%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 8

Kako ocenjujete intenzivnu saradnju Srbije sa NATO u poslednjih 7 godina?

Total uzorak.

Grafikon 9

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „Kako ocenjujete intenzivnu saradnju Srbije sa NATO u poslednjih 7 godina ”

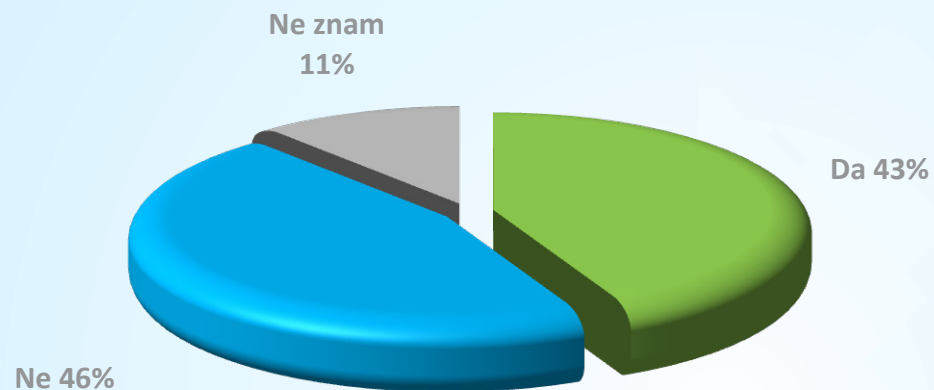
Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna I Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Positivno	35,3%	23,1%	25,7%	31,8%	27,2%	30,4%	25,2%	31,8%	35,4%	29,9%	31,3%	31,1%	24,8%
Negativno	50,3%	46,9%	47,3%	47,5%	48,6%	50,0%	53,1%	44,4%	42,2%	50,9%	42,7%	45,1%	53,4%
Ne znam	14,5%	30,0%	27,0%	20,7%	24,2%	19,6%	21,7%	23,8%	22,3%	19,1%	26,0%	23,9%	21,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 9

20 godina od bombardovanja, da li je vreme za pomirenje?

Total uzorak.

Grafikon 10

Ukrštanje ciljnih grupa sa pitanjem: „20 godina od bombardovanja, da li je vreme za pomirenje?“

Napomena: Crvenim su označeni statistički značajni podaci.

	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna I Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom
Da	42,6%	43,3%	44,8%	40,6%	40,9%	45,6%	42,4%	43,0%	44,9%	43,3%	45,4%	44,1%	39,7%
Ne	50,0%	41,5%	48,4%	42,6%	46,8%	45,3%	46,2%	46,8%	42,0%	46,4%	43,2%	44,1%	48,2%
Ne znam	7,4%	15,2%	6,8%	16,8%	12,3%	9,1%	11,5%	10,2%	13,2%	10,2%	11,4%	11,8%	12,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 10

RESEARCH
NO 13

Institut za
evropske poslove

ISTRAŽIVANJE ZA POTREBE INSTITUTA ZA EVROPSKE POSLOVE SPROVELA NINAMEDIA.

Institut za
evropske poslove

IZDAVAČ:

INSTITUT ZA EVROPSKE POSLOVE
DVADESETEDMOG MARTA 25A, BEOGRAD, SRBIJA

 OFFICE@IEA.RS
 WWW.IEA.RS

BEOGRAD
18. MART 2019. GODINE